

**ΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΩΝ ΣΤΑΓΩΝ
ΚΑΙ ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΦΙΕΡΩΤΩΝ ΤΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ 104 ΤΟΥ ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ
(1798)**

Η πρόθεση 104 της μετεωρίτικης Μονής του Αγ. Στεφάνου¹ είναι ένα χάρτινο χειρόγραφο (38X23 εκ.) του έτους 1798, αποτελούμενο από 17 φύλλα (Α'-ΙΖ') και 302 σελίδες. Στις σελίδες της είναι καταχωρισμένοι πολλοί οικισμοί και μονές με τα ονόματα των αφιερωτών τους κατά επισκοπική επαρχία. Πρόκειται για οικισμούς και μονές των εξής επισκοπών και μητροπόλεων: Σταγών, Τρίκκης, Γαρδικίου, Λάρισας, Φερσάλων, Φαναρίου, Ραδοβισδίου, Λιτζάς και Αγραφών, Νέων Πατρών, Λοιδωριζίου, Αθηνών, Παλαιών Πατρών, Ταλαντίου, Μυτιλήνης, Μενδενίτζας, Ζητουνίου, Θαυμακού, Δημητριάδας, Πλαταμώνος, Ελασσόνας, Θεσσαλονίκης, Σερρών, Βενδώνης, Βέροιας, Σερβίων, Σισανίου, Βελάς, Κορυτσάς, Δρυνουπόλεως και Αργυροκάστρου, Χειμάρρας, Παραμυθίας, Άρτας, Ιωαννίνων, Μετ[τ]σόβου, Γρεβενών. Ακολουθούν ονόματα από μονές του Αγίου Όρους, του Παναγίου Τάφου, από την Βενετία, την Μοσχοβία, την Λεχία, την Φιλιππούπολη, την Μεγάλη Βλαχία και την Μολδαβία.²

Στα φ. Α'-ΙΖ', τα οποία προστέθηκαν μετά την ολοκλήρωση της πρόθεσης, δημιουργήθηκε το ευρετήριο των οικισμών, κατά επισκοπική επαρχία, με παραπομπή στη σχετική σελίδα της πρόθεσης: «Πίναξ τῶν ἐν τῆδε τῇ βίβλῳ ἐπαρχιῶν, καὶ τῶν ἐν αὐταῖς πόλεων καὶ χωριῶν». Στο φ. Α1 ο δημιουργός της πρόθεσης έγραψε τα εξής:

«Ἡ πλάξ αὕτη τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας / μονῆς τοῦ ἐν μετεώροις πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχι/διακόνου στεφάνου, καὶ τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν / χαραλάμπους³ τοῦ θαυματουργοῦ, ἐν ἧ καταγρά:φονται τὰ τίμια ὀνόματα ζῶντά τε κ(αί) κεκοιμημένα / τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοχρίστ(ων) χριστιανῶν, τῶν κατὰ τὴν / ἰδίαν ἐκάστου αὐτῶν προαίρεσιν ἀφιερῶντων εἰς ταύτην / τὴν ἱεράν μονὴν τό κατὰ δύναμιν ἕνεκα ψυχικῆς αὐ:τῶν σωτηρίας' οἷτινες ἔξουσι τό μνημόσυνον αἰῶνιον, / καὶ ἀπολήφονται ἑκατονταπλασίονα παρά τοῦ φοβεροῦ / κριτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἕνεκα τῆς βραχυτά:της αὐτῶν βοήθειας, ὅση παρ' αὐτῶν εἰς τὴν ἱεράν ταύτην / μονὴν γένηται' ὧν τὰ ὀνόματα διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ / ἀγίου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου στεφάνου, καὶ τοῦ ἐν ἀγίοις / πατρὸς ἡμῶν χαραλάμπους τοῦ θαυματουργοῦ ἐν βίβλῳ / ζῶης καταγραφῆσονται»:-

Ακολουθῶς ο βιβλιογράφος σημείωσε και τα εξής: «μῆμνησθαι καμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Γραφέως ὀσιώτατοι / πατέρες, τοῦ ἐν ἀμαρτωλοῖς ἐλαχίστου Γεωργίου ἱερέως / τοῦ σακελλαρίου Τρίκκης, καὶ τῶν γονέ(ων) αὐτοῦ»:-

«Ἐν ἔτη ἀψη':- ἐπὶ τῆς ἡγουμενίας τοῦ πανοσιοτάτου / ἐν Ἱερομονάχοις κυρίου Ἀμβροσίου ἐκ χώρας σταγῶν».

Στη σ. 1, όπου αρχίζουν οι αφιερωτές «τῆς ἐπαρχίας τοῦ ἀγίου Σταγῶν», στην κορυφή της και εκατέρωθεν του Σταυροῦ με τα αρχικά IC XC NI KA, είναι γραμμένη η χρονολογία: «αψη' ἐν μηνί μαρτίῳ αη».

Οι θεσσαλικοί οικισμοί και οι μονές της πρόθεσης ανήκουν στις εξής επισκοπικές επαρχίες:

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΠΑΡΧΙΑ	ΟΙΚΙΣΜΟΙ	ΜΟΝΕΣ
1. Σταγών	116	20
2. Τρίκκης	81	3

¹ Οφείλουμε πολλές ευχαριστίες στην ηγουμένη της Μονής του Αγίου Στεφάνου και στην λογία μοναχή Θεοτέκη, για την παραχώρηση ενός φωτοαντιγράφου, σε ηλεκτρονική μορφή, της πρόθεσης 104, χάρη στο οποίο κατέστη δυνατή η μελέτη και η αξιοποίησή της.

² Αναλυτική περιγραφή του, βλ. Δημήτριος Ζ. Σοφιανός, *Τα χειρόγραφα των Μετεώρων. Κατάλογος περιγραφικός των χειρογράφων κωδίκων των αποκειμένων εις τας μονάς των Μετεώρων. Τόμος Γ'. Τα χειρόγραφα της Μονής Αγίου Στεφάνου*, ΚΕΜΝΕ, Αθήνα 1986, 318-321.

³ Λόγω της δωρεάς της κάρας του αγίου Χαραλάμπους από τον ηγεμόνα της Βλαχίας Βλαντισλάβο, ο άγιος Χαράλαμπος θεωρείται δεύτερος προστάτης της μονής και στη μνήμη του είναι αφιερωμένο το σημερινό καθολικό της, του οποίου η ανέγερση αποπερατώθηκε το 1798, το έτος σύνθεσης της πρόθεσης 104.

3. Λάρισας	23	1
4. Δημητριάδας	21	-
5. Φαναρίου	16	1
6. Γαρδικίου	15	2

Επρ

Η Γ. Δασ. εὐχὴ τῆς ἱερατρίας καὶ βασιλείας
 μοῦνης ἅντ' ἀμείλιχοις ἀφ' ἡμεῶν καὶ ἀρχι:
 ἀρχὸν ἑσέων, καὶ ἅντ' ἀγίοις θαλερός ἡμῶν
 Χασαχάρου ἅντ' ἀμείλιχοι, ἅντ' ἡ καταρχά:
 φονταὶ καὶ ἡμῶν ἀνόματα βῶντα καὶ κακοκηνήν
 ἅντ' ἀσέβων καὶ φιλολογῶν χειρῶν, ἅντ' ἀμείλιχοι
 ἰδίαν ἐνέειν αὐτῶν ἀσέβων ἀσέβων ἵς καὶ ἅντ'
 τὴν ἱερατρίας ἅντ' ἀμείλιχοι ἔναυσ ἀτυχῶς αὐ:
 τῶν βῶντα: οἷον ἐστὶν ἅντ' ἀμείλιχοι ἀσέβων,
 καὶ ἀσέβων ἐναντιοσυνεστατὶς ἅντ' ἀμείλιχοι
 καὶ ἅντ' ἡμῶν ἅντ' ἀμείλιχοι, ἅντ' ἀμείλιχοι:
 τῶν αὐτῶν βῶντα, ἅντ' ἀμείλιχοι ἵς ἅντ' ἱερατρίας
 μοῦνης ἅντ' ἀμείλιχοι ἅντ' ἀμείλιχοι βῶντα
 ἅντ' ἀμείλιχοι καὶ ἀρχιδάκων ἑσέων, καὶ ἅντ' ἀγίοις
 θαλερός ἡμῶν Χασαχάρου ἅντ' ἀμείλιχοι ἅντ' ἀμείλιχοι
 βῶντα κατερεπόμενος:-

μέγιστον ἀμείλιχοι ἅντ' ἀμείλιχοι ἀσέβων ἀσέβων
 θαλερός, καὶ ἅντ' ἀμείλιχοι ἀρχιδάκων ἑσέων ἅντ' ἀμείλιχοι
 ἅντ' ἀμείλιχοι ἀσέβων καὶ ἅντ' ἀμείλιχοι:-

ἅντ' ἀμείλιχοι: ἅντ' ἀμείλιχοι καὶ ἀσέβων ἀσέβων
 ἅντ' ἀμείλιχοι καὶ ἀσέβων ἀσέβων ἅντ' ἀμείλιχοι.

Εικ. 1. Το φ. Α1 της πρόθεσης 104 της Μονής του Αγ. Στεφάνου των Μετεώρων, με το κωδικογραφικό σημείωμα του ιερέα Γεωργίου, σακελλαρίου της Επισκοπής Τρίκκης.

7. Ελασσόνας	5	-
8. Θανμακού	4	-
9. Φερσάλων	3	-
10. Πλαταμώνος	1 (θεσσαλικός)	-
11. Ζητουνίου	1 (θεσσαλικός)	-
12. Λιτζάς και Αγραφών	1	-

Στην παρούσα μελέτη θα παρουσιάσουμε πρώτα τους οικισμούς της Επισκοπής των Σταγών και σε επόμενα δημοσιεύματά μας τους υπόλοιπους θεσσαλικούς οικισμούς. Οι οικισμοί της Επισκοπής των Σταγών είναι 116 και οι μονές 20. Στην παρουσίασή τους δίνουμε την μορφή του τοπωνυμίου όπως αναγράφεται στην πρόθεση και όπου κρίναμε απαραίτητο δίνουμε και την μορφή με την οποία ήταν γνωστός ο οικισμός πριν από την μετονομασία του.

Η πρόθεση 104 μας παρέχει ένα σημαντικό στοιχείο⁴ προσδιορίζει μερικούς οικισμούς οι οποίοι τελούσαν υπό διάλυση, χαρακτηρίζοντάς τους παλαιοχώρια: «Βοτάδες, νυν δε παλαιοχώριον». Χάρη στην πληροφορία αυτή, μπορούμε τώρα να προσδιορίσουμε ακριβέστερα τον χρόνο εγκατάλειψης αρκετών οικισμών της περιοχής. Μερικοί από αυτούς τους οικισμούς δεν έχουν αφιερωτές, μερικοί έχουν ελάχιστους και μόνο δύο έχουν πολλούς: το Τζέρτζι 59 και η Επάνω Μπούρσιανη 24 αφιερωτές.

ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Στο περιθώριο μερικών σελίδων, δίπλα στο όνομα ενός αφιερωτή, ο γραφέας της πρόθεσης σημείωσε κάποιες αφιερώσεις, κυρίως κτημάτων, προς την Μονή του Αγίου Στεφάνου, τις οποίες παραθέτουμε ακολουθώς.

Στη σ. 2, όπου οι αφιερωτές των Σταγών, αντιγράφοντας από άλλο χειρόγραφο, σημείωσε τις προγενέστερες του 1798 αφιερώσεις, στο αριστερό περιθώριο:

α) «1757: ἔδωκεν ὁ γερογιάννης εἰς τό μοναστήριον τό χωράφιόν του ὁποῦ εἶναι εἰς τό κουγιάννη σπήλαιον. ὁμοίως ἔδωκε καί ὁ ἀνεπιός του ἀθανάσιος ὁ υἱός τοῦ χρήστου ῥάμιου τό χωράφιον μέ ταῖς συκαμηναῖς, κ(αί) ἔγραψαν τά ὀνόματά τους εἰς τήν πρόθεσιν».

β) «1757: ἔδωκεν ὁ μάνος τό χωράφιόν του εἰς τό μοναστήριον, ὁποῦ εἶναι συμμά εἰς τόν μύλον μας ὁποῦ ἐπήραμεν ἀπό τόν παπ(ᾶ) ζαφειρη, κ(αί) ἔγραψεν εἰς τήν πρόθεσιν δύο ὀνόματα, τά ἄνωθεν».

Στη σ. 3, όπου αφιερωτές από τους Σταγούς, σημείωσε τα εξής στο αριστερό περιθώριο:

α) «1768: ἔδωκεν εἰς τό μοναστήριον ὁ γεωργάκης πατερίτζας τό χωράφιόν του ὁποῦ εἶναι εἰς τόν μύλον τόν ἀγιατραδίτικον πέραν τῆς ἀπολταριᾶς⁴ εἰς τήν ἄκραν».

β) «1775: ἰουνίου: 27: ἔγραψεν εἰς το μοναστήριον ὁ κωνσταντῖνος τοῦ παπ(ᾶ) γιάννη χρήστου τό χωράφιόν του ὁποῦ εἶναι συμμά εἰς τόν ἀγιατραδίτικον μύλον στρω: 7: τόν ὁποῖον ἔδώσαμεν καί γρ: 15».

Στο δεξιό περιθώριο της ίδιας σελίδας, σημείωσε τα εξής:

α) «ἔδωκεν ὁ παπ(ᾶ) δημήτρης εἰς τό μοναστήριον, τό τίμιον ξυλον, καί ἔγραψε τό ὄνομά του». «ἔδωκεν ὁ στάμος λαλαίτζας εἰς τό μοναστήριον ἔν χωράφιον, κ(αί) ἔγραψε δύο ὀνόματα».

β) Δίπλα από το όνομα «Εὐσταθίου»: «ὄστις ἀφιέρωσεν ἔν στεφάνι ἀργυροῦν φλωροκαπνισμένον τοῦ ἁγίου χαρλαάμπους».

γ) Δίπλα από το όνομα «Θεωφύλου ιερομονάχου»: «1806 ἀφύερωσε εν περιζόνιον εἰς τό μοναστήριον δια μνημοσηνόν του κ(αί) τον γονέον του».

Στη σ. 4, επάνω μέρος του αριστερού περιθωρίου της, με αφιερωτές από τους Σταγούς, σημείωσε τα εξής:

α) Δίπλα από το όνομα «Γεωργίου»: «1787. διά τό χωράφι ὁποῦ εἶναι κοντά εἰς τό ἀμπέλι μας εἰς τήν ἁγίαν τριάδα».

β) Στο κάτω μέρος: β) «1792: ἔδωκεν εἰς τό μοναστήριον ὁ κώνστας τοῦ τηλημάνου ταῖς συκαμηναῖς εἰς τό τζαβαλά ἀπέξω, κ(αί) ἔγραψε τήν γυναῖκα του κασάνδρα».

γ) Απέναντι από το όνομα «Αἰκατερίνης +», «Διά τό ἀμπέλι τοῦ πρέτζι».

⁴ Απολταριά' ο αύλειος χώρος ενός ναού. Βλ. Στέφανος Αργ. Θανασούλας, Λαογραφικά Καλαμπάκας, έκδοση του Δήμου της Καλαμπάκας 1992, 154. Ευχαριστούμε τον φίλο Παναγιώτη Καρασίμο που μας υπέδειξε την ερμηνεία της λέξης αυτής.

Στη σ. 5, αριστερό περιθώριό της, με αφιερωτές του 1805 από τους Σταγούς, δίπλα από το όνομα «Γεωργίου» πρόσθεσε: « 1805 έδωσαν ένα χωράφι με σικαμνές, 1,5 στρ. κ(αί) εΐνε εις το κουβελτζι κοντα εις τες τζιουλινανά».

Στη σ. 11, μεταξύ των 9 αφιερωτών του 1798, από το Τζιούγκρου-Άγιο Δημήτριο, συμπεριλαμβάνεται και ο Ευστάθιος Μανταλόπουλος Βλάχου, ένα μέλος, ασφαλώς, της οικογένειας του αρματολού Μάνταλου, και μεταξύ των 4 του 19ου αι., του ίδιου οικισμού, συμπεριλαμβάνονται ο Αλέξιος Μάνταλος (1823 δικιβρίου 31), και ο αρματολός των Χασίων Αθανάσιος Μάνταλος.⁵ Η αναφορά αυτή, καθώς και άλλη μία στην πρόθεση 215 της Μονής του Βαρλαάμ,⁶ βεβαιώνουν ότι η πατρίδα των κεφταρματολών Μανταλαίων είναι το Τσούγκουρο-Άγιο Δημήτριο της Καλαμπάκας.

Στη σ. 32, αριστερό περιθώριο, όπου τα ονόματα των αφιερωτών από το Βερεντζί - Άγιο Νικόλαο, απέναντι από το όνομα «Χρήστου +», αναφέρονται τα εξής: «+1789: άγοράσαμε εις βεριντζί άπό τά παιδιά του χρήστου τζιορη τό σπήτι μέ τούς δύο κήπους καί 30: όλτζέκια⁷ χωράφια διά γρ. 250 καί έγγραψαν καί τά άνωθεν [7] όνόματα εις τήν παρησιάν διά γρόσια 50»: -

Στη σ. 33, όπου τα ονόματα των αφιερωτών από το Κοβέλτζι-Θεόπετρα, αναφέρονται τα εξής:

α) «του γιαννίκη -1787: έδωκεν έπτά χωράφια διά γρ: 23: του παναγιώτου φαρη. 1794: έδωκαν τό χωράφι οί τζιορβακάδες εις τό παπα-σπανού όλον όσον ήτον εκεί», στο αριστερό περιθώριο.

Στο δεξιό περιθώριο της ίδιας σελίδας, με αφιερωτές του 19ου αι., αναφέρονται τα εξής:

α) Απέναντι από το όνομα «Σκουράφως»: «ο νήκος σκουράφου εΐνε του γεροσέργιου αγιουστεφανιτου ο πατυρ του κ(αι) ή μετέρα του ο θεος να τούς μακαρήσι».

β) Απέναντι από το όνομα «Άνθιμιάς μοναχής +», «+1791: έδωκε τό χωράφι εις τόν άμμιον στρ: 3: 20 ρίζαις συκαμηναΐς».

Στη σ. 43, όπου τα ονόματα των αφιερωτών από τον Κλινοβό-Κλεινό, αναφέρονται τα εξής, στο δεξιό περιθώριο, τα οποία αφορούν στον αρματολό του Ασπροποτάμου Γρηγόρη Λιακατά: «του καπετάν γρηγόρι όνόματα κλινοβό κλινο κόλι»⁸ και 6 ονόματα της οικογένειάς του, των αρχών του 19ου αιώνα: «γρηγόρης, δημήτριος, ιωάννης, σωτήρης, Βασίλου, Μαρία».

Στη σ. 48, όπου τα ονόματα των αφιερωτών από το Χαλίκι, αναφέρονται τα εξής:

α) «1793: παρησιά του κύρ ζιόγου χαλικιώτου». β) «1795: όκτωβ: 23, του γεωργίου τζιομάκα».

I. ΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΩΝ ΣΤΑΓΩΝ

1. ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ της Καλαμπάκας, στη σ. 39, με 4 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αι.

2. ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Χάσια. Η Παρασκευή της Δεσκάτης, στη σ. 21, με 4 αφιερωτές του 1798 και 1 του 19ου αι.

3. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Διαλυμένος οικισμός της Δεσκάτης, στη σ. 22, με 1 αφιερωτή του 1798.⁹

4. ΑΣΠΡΟΚΛΙΣΙΑ. Η Ασπροκκλησιά της Καλαμπάκας, στη σ. 17, με 9 αφιερωτές του 1798 και 2 του 19ου αι.

5. ΑΧΕΛΙΝΑΔΕΣ, νυν δε παλαιοχώριον. Η Αχελινάδα της Καλαμπάκας, στη σ. 25, με 1 αφιερωτή του 1798.

6. ΒΑΝΑΚΟΥΛΙΑ. Η Κρύα Βρύση της Καλαμπάκας, στη σ. 39, με 1 αφιερωτή του 1798 και άλλους 25 του 19ου αι.

7. ΒΕΛΕΜΙΣΤΙ. Το Αγιόφυλλο της Καλαμπάκας, στη σ. 15, με 40 αφιερωτές του 1798 και 3 του 19ου αι.

8. ΒΕΛΙΤΖΙΑΝΑ. Τα Βελίτσαινα, η σημερινή Καλλιρρόη της Καλαμπάκας, στη σ. 50, με 17 αφιερωτές του 1798 και 2 του 19ου αι.

⁵. Κώστας Σπανός, «Οι χασιώτες κλεφταρματολοί Μανταλαίοι ci 1700-1855», *Τρικαλινά*, 11 (1991) 369-397.

⁶. Κώστας Σπανός, «Οι θεσσαλικοί οικισμοί και τα ονόματα των αφιερωτών τους στην πρόθεση 215 της Μονής του Βαρλαάμ, 1613/1614-19ος αιώνας», *Θεσσαλικό Ημερολόγιο*, 24 (1993) 147.

⁷. Τα 30 ολτζέκια ισοδυναμούν με 45 στρέμματα.

⁸. Κόλι τμήμα του αρματολικίου.

⁹. Βασίλης Κ. Σπανός, *Οι οικισμοί της Βορειοδυτικής Θεσσαλίας κατά την Τουρκοκρατία (από τον ΙΔ΄ έως τον ΙΘ΄ αιώνα)*, εκδ. οίκος Αντ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2004, 580-582.

9. ΒΕΝΤΙΣΤΑ. Το Αμάραντο της Καλαμπάκας, στη σ. 45, με 10 αφιερωτές του 1798 και 23 του 19ου αι.
10. ΒΕΡΙΝΤΖΙ. Ο Άγιος Νικόλαος της Καλαμπάκας, στη σ. 32, με 15 αφιερωτές του 1798 και 9 του 19ου αι.
11. ΒΕΤΖΙΣΤΑ. Η Μεσοχώρα των Τριφάλων, στη σ. 54, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
12. ΒΙΤΕΡΝΙΚΟΥ. Το Νεραϊδοχώρι των Τριφάλων, στη σ. 58, με 11 αφιερωτές του 1798.
13. ΒΟΕΒΟΝΤΑ. Η Βασιλική της Καλαμπάκας, στις σ. 35-36, με 86 αφιερωτές του 1798 και 17 του 19ου αι.
14. ΒΟΡΛΟΧΩΡΙ. Η Αχλαδέα της Καλαμπάκας, στη σ. 17, με 3 αφιερωτές του 1798.
15. ΒΟΤΑΔΕΣ, νυν δε παλαιοχώριον. Ο διαλυμένος οικισμός Βουτάδες, ανάμεσα στον Ξηρόκαμπο και στην Μεγάλη Κερασιά της Καλαμπάκας,¹⁰ στη σ. 11, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
16. ΓΑΡΔΙΚΙ των Τριφάλων, στις σ. 53-54, με 13 αφιερωτές του 1798 και 11 του 19ου αι.
17. ΓΑΥΡΟΒΟΝ. Το Γάβρο της Καλαμπάκας, στη σ. 11, με 1 αφιερωτή του 1798 και 1 του 19ου αι.
18. ΓΕΝΕΣΙ των Τριφάλων, στη σ. 38, με 3 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αι.
19. ΓΕΡΑΚΑΡΙ της Καλαμπάκας, στη σ. 26, με 3 αφιερωτές του 1798 και 1 του 19ου αι.
20. ΓΕΩΡΓΙΤΖΑ. Η Γεωργίτσα των Γρεβενών, στη σ. 13, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
21. ΓΙΟΒΑΝΟΥ. Η Αηδόνα της Καλαμπάκας, στη σ. 41, με 6 αφιερωτές του 1798 και 2 του 19ου αι.
22. ΓΚΟΡΤΖΙΑ, νυν δε παλαιοχώριον. Ο διαλυμένος οικισμός Παλιογκουρτσιά της Δεσκάτης, στη σ. 24, με 5 αφιερωτές του 1798.¹¹
23. ΔΕΣΗ των Τριφάλων, στη σ. 57, με 15 αφιερωτές του 1798.
24. ΔΙΑΛΕΣΙ. Το Διαλεχτό των Τριφάλων, στη σ. 36, με 14 αφιερωτές του 1798 και 7 του 19ου αι.
25. ΔΙΣΚΑΤΑ. Η Δεσκάτη, στις σ. 22-23, με 64 αφιερωτές του 1798 και 14 του 19ου αι.
26. ΔΟΛΙΑΝΑ της Καλαμπάκας, στη σ. 51, με 32 αφιερωτές του 1798.
27. ΕΠΑΝΩ ΜΠΟΥΡΣΙΑΝΗ, νυν δε παλαιοχώριον. Η Νέα Ζωή της Καλαμπάκας, στη σ. 30, με 24 αφιερωτές του 1798 και 3 του 19ου αι.
28. ΕΠΑΝΩ ΠΙΡΝΙΑΓΚΟΥ. Η Χρυσομηλιά της Καλαμπάκας, στη σ. 41, με 16 αφιερωτές του 1798.
29. ΖΑΡΑΒΕΛΙ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός, ίσως στην περιοχή της Καστανιάς Καλαμπάκας, με την οποία αναφέρεται μαζί στη σ. 46, χωρίς ονόματα αφιερωτών.¹²
30. ΚΑΚΟΠΛΕΥΡΙ της Καλαμπάκας, στη σ. 14, με 1 αφιερωτή του 19ου αιώνα.
31. ΚΑΛΑΠΟΔΑΚΙ. Διαλυμένος οικισμός μεταξύ του Καρπερού και της Τρικογκιάς των Γρεβενών,¹³ στη σ. 13, με 3 αφιερωτές του 1798.
32. ΚΑΛΑΠΟΔΙ. Διαλυμένος οικισμός, στην ίδια περιοχή με το Καλαποδάκι,¹⁴ στη σ. 14, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
33. ΚΑΛΟΓΡΙΑΝΗ της Καλαμπάκας, στη σ. 42, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
34. ΚΑΛΥΒΙΑ ΧΑΣΑΝ. Η Καλλιθέα της Καλαμπάκας, στη σ. 28, με 24 αφιερωτές του 1798 και 15 του 19ου αι.
35. ΚΑΜΙΑΪ. Ο Άγιος Νικόλαος των Τριφάλων, στη σ. 56, με 1 αφιερωτή του 1798.
36. ΚΑΣΤΑΝΙΑ της Καλαμπάκας, στη σ. 45, με 24 αφιερωτές του 1798 και 17 του 19ου αι.
37. ΚΑΣΤΡΑΚΙ της Καλαμπάκας, στη σ. 10, με 24 αφιερωτές του 1798 και 19 του 19ου αι.
38. ΚΑΤΑΚΑΛΟΝ. Η Κατάκαλη των Γρεβενών, στη σ. 19, με 14 αφιερωτές του 1798 και άλλων 1 του 19ου αι.
39. ΚΑΤΩ ΜΠΟΥΡΣΙΑΝΗ. Διαλυμένος οικισμός της Καλαμπάκας¹⁵ στην ευρύτερη περιοχή της Νέας Ζωής, στη σ. 31, με 13 αφιερωτές του 1798 και 7 του 19ου αι.
40. ΚΑΤΩ ΠΙΡΝΙΑΓΚΟΥ. Η Γλυκομηλιά της Καλαμπάκας, στη σ. 40, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
41. ΚΕΡΑΣΙΑ ΜΕΪΝΤΑΝΙ. Η Μεγάλη Κερασιά της Καλαμπάκας, στη σ. 12, με 7 αφιερωτές του 1798 και 3 του 19ου αι.

¹⁰ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 233-235.

¹¹ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 584-585.

¹² Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 624-625.

¹³ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 590-591.

¹⁴ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 591-592.

¹⁵ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 430-431.

42. ΚΕΡΑΣΙΑ ΣΙΝΟΥ. Η Κερασούλα της Καλαμπάκας, στη σ. 21, με 11 αφιερωτές του 1798.
43. ΚΕΡΑΣΙΑ ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ. Η Φλιάκα Κερασιά, επειδή προφανώς ήταν ιδιοκτησία της Μονής της Υπαπαντής των Μετεώρων, η σημερινή Θεοτόκος της Καλαμπάκας, στη σ. 16, με 25 αφιερωτές του 1798 και 1 του 19ου αι.
44. ΚΛΑΠΟΙ. Ο διαλυμένος οικισμός Χλαποί¹⁶ των Γρεβενών, νοτίως της Καλλιθέας των Γρεβενών και απέναντι από την Αγναντιά και το Κακοπλεύρι της Καλαμπάκας, στη σ. 13, με 2 αφιερωτές του 1798 και 6 του 19ου αι. Πάνω από το όνομα του οικισμού προστέθηκε το εξής: «λέγεται Πόζοβον», κάτι το οποίο δεν είναι σωστό, διότι το Μπόζοβο¹⁷ είναι σήμερα τα γειτονικά Πριόνια των Γρεβενών.
45. ΚΛΙΝΟΒΟΣ. Το Κλεινό της Καλαμπάκας, στις σ. 42-43, με 105 αφιερωτές του 1798 και 20 του 19ου αι.
46. ΚΛΟΚΟΒΟΣ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή του Κατάφυτου των Τρικάλων, αναφερόμενος ως Γκλογκοβός,¹⁸ στη σ. 50, με 8 αφιερωτές του 1798.
47. ΚΟΒΕΛΤΖΙ. Η Θεόπετρα της Καλαμπάκας, στις σ. 32-34, με 141 αφιερωτές του 1798 και 56 του 19ου αι.
48. ΚΟΘΩΝΙ, νυν δε παλαιοχώριον. Το Πολυνέρι των Τρικάλων, στη σ. 56, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
49. ΚΟΚΛΑΙΟΥΣ. Το Ματονέρι της Καλαμπάκας, στη σ. 46, με 13 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αι.
50. ΚΟΜΜΑΤΙ. Διαλυμένος οικισμός μεταξύ της Παλιουργιάς Δεσκάτης και της Δήμητρας των Γρεβενών, στη σ. 19, χωρίς ονόματα αφιερωτών.¹⁹
51. ΚΟΝΙΣΚΟΣ της Καλαμπάκας, στη σ. 26, με 25 αφιερωτές του 1798 και 36 του 19ου αι.
52. ΚΟΝΤΟΒΑΣΔΑ. Η Γκουνδουβάσδα, η σημερινή Καλομοίρα της Καλαμπάκας, στη σ. 47, με 6 αφιερωτές του 1798 και 13 του 19ου αι.
53. ΚΟΠΑΙ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή του Αγιοφυλλου²⁰ της Καλαμπάκας, στη σ. 15, με 2 αφιερωτές του 1798.
54. ΚΟΠΡΙΝΑ. Η Αύρα της Καλαμπάκας, στις σ. 29-30, με 39 αφιερωτές του 1798 και 39 του 19ου αι.
55. ΚΟΤΟΡΙ. Το Κατάφυτο των Τρικάλων, στη σ. 50, με 21 αφιερωτές του 1798.
56. ΚΡΑΝΙΑ της Καλαμπάκας, στις σ. 51-52, με 43 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αι.
57. ΚΡΙΤΖΙΟΤΑΔΕΣ. Το Ψήλωμα της Καλαμπάκας, στη σ. 18, με 27 αφιερωτές του 1798.
58. ΚΡΥΟΝΕΡΙ, νυν δε παλαιοχώριον. Απροσδιόριστος οικισμός, αναφερόμενος σε άλλες πηγές ως Κρύο Νερό,²¹ μάλλον στην περιοχή του Αμπελοχωρίου της Καλαμπάκας, με το οποίο αναφέρεται μαζί, στη σ. 47, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
59. ΛΕΖΕΣΤΙ. Το Ελάφι της Καλαμπάκας, στη σ. 44, με 11 αφιερωτές του 1798.
60. ΛΕΙΠΟΧΩΡΙ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός, ο οποίος αναφέρεται, μαζί με τους οικισμούς Τζιραναίοι (Ορθοβούνι) και Στρούτζια (Πεύκη) της Καλαμπάκας, στη σ. 12, με 2 αφιερωτές του 1798. Σε άλλη, παλιότερη, πηγή αναφέρεται το Ληποχώρι του Χαλικίου.²²
61. ΛΙΠΙΝΙΤΖΑ. Η Ανθούσα της Καλαμπάκας, στη σ. 49, με 2 αφιερωτές του 19ου αι.
62. ΛΟΥΓΚΑ, νυν δε παλαιοχώριον. Η Λογκά της Καλαμπάκας, στη σ. 26, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
63. ΜΑΝΤΡΑΒΕΛΙ, νυν δε παλαιοχώριον. Το Καλοχώρι της Καλαμπάκας, στη σ. 30, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
64. ΜΑΥΡΕΛΙ της Καλαμπάκας, στη σ. 24, με 23 αφιερωτές του 1798 και 5 του 19ου αι.
65. ΜΕΓΑΡΧΙ. Η Μεγάρχη των Τρικάλων, στη σ. 37, με 14 αφιερωτές του 1798 και 3 του 19ου αι.
66. ΜΕΓΕΡΙΤΖΑ. Η Οξύνεια της Καλαμπάκας, στη σ. 14, με 17 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αι.

¹⁶ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 616-617.

¹⁷ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 616-617.

¹⁸ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 248-249.

¹⁹ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 336-337.

²⁰ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 616-617.

²¹ Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 631-632.

²² Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 632-633.

67. ΜΕΛΟΒΟΝ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός της Δεσκάτης,²³ στη σ. 24, με 1 αφιερωτή του 1798.
68. ΜΕΣΟΥΝΤΑ της Άρτας, στη σ. 55, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
69. ΜΗΛΙΑ, νυν δε παλαιοχώριον. Η Μηλιά των Τρικάλων, στη σ. 52, με 7 αφιερωτές του 1798.
70. ΜΟΚΟΣΙ. Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή της Παναγιάς,²⁴ στη σ. 13, με 3 αφιερωτές του 1798.
71. ΜΟΤΖΙΑΡΑ. Η Αθαμανία των Τρικάλων, στη σ. 53, με 1 αφιερωτή του 1798.
72. ΜΠΑΛΤΕΝΟ. Η Καλλιθέα των Γρεβενών, στη σ. 13, με 2 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αι.
73. ΜΠΛΑΧΑΒΑ. Η Βλαχάβα της Καλαμπάκας, στη σ. 28, με 11 αφιερωτές του 1798 και 6 του 19ου αι.
74. ΜΠΟΡΟΒΙΚΟ. Το Αμπελοχώρι της Καλαμπάκας, στη σ. 47, με 1 αφιερωτή του 1798 και 1 του 19ου αι.
75. ΜΥΡΑΪ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός, ανατολικά της Καλαμπάκας, όπου το αντέρισμα Μεράι,²⁵ στη σ. 34, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
76. ΜΥΡΟΚΟΒΟΝ. Το Μυρόφυλλο των Τρικάλων, στη σ. 54, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
77. ΝΙΚΛΙΤΖΙ. Το Καλονέρι των Τρικάλων, στη σ. 38, με 9 αφιερωτές του 1798 και 1 του 19ου αι.
78. ΟΜΠΕΝΙΤΖΑ. Το διαλυμένο Βαλάκι των Γρεβενών, που αναφέρεται σε άλλες πηγές ως Λουμπινίτσα και Νομπενίτσα,²⁶ δίπλα στην Ασπροκκλησιά, στη σ. 17, με 2 αφιερωτές του 1798 και 2 του 19ου αι.
79. ΟΣΤΡΟΒΟΣ. Η Αγναντιά της Καλαμπάκας, στη σ. 14, με 1 αφιερωτή του 1798 και 1 του 19ου αι.
80. ΠΑΔΗ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή του Γερακαρίου²⁷ της Καλαμπάκας, στη σ. 31, με 2 αφιερωτές του 1798.
81. ΠΑΣΧΑΛΙΟΡΗ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή της Δέσης²⁸ των Τρικάλων, στη σ. 57, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
82. ΠΕΡΤΟΥΛΙ των Τρικάλων, στη σ. 59, με 18 αφιερωτές του 1798 (ένας είναι του έτους 1786).
83. ΠΙΤΖΙΟΥΓΚΙΑ. Το Δασοχώρι της Δεσκάτης, στη σ. 22, με 1 αφιερωτή του 1798 και 2 του 19ου αι.
84. ΠΛΩΠΟΝ, νυν δε παλαιοχώριον. Το Πλόπι,²⁹ η σημερινή Νέα Πεύκη των Τρικάλων, στη σ. 55, με 4 αφιερωτές του 1798.
85. ΠΡΕΒΕΝΤΑ. Η Διάβα της Καλαμπάκας, στη σ. 39, με 2 αφιερωτές του 1798 και 17 του 19ου αι.
86. ΠΥΡΑ. Η Πύρα των Τρικάλων, στη σ. 58, με 4 αφιερωτές του 1798 και 1 του 19ου αι.
87. ΡΑΓΟΒΙΣΔΙ. Το Δραγοβίσι, η Πολυθέα της Καλαμπάκας, στη σ. 52, με 1 αφιερωτή του 1798.
88. ΡΙΚΛΑΒΟΝ. Ο διαλυμένος οικισμός Ρύγκλαβο,³⁰ στην περιοχή του Καστρακίου της Καλαμπάκας, στη σ. 11, με 4 αφιερωτές του 1798.
89. ΡΟΞΟΡΙ. Ο διαλυμένος οικισμός Ροξιόρι,³¹ στην περιοχή του Καστρακίου της Καλαμπάκας, στη σ. 10, με 17 αφιερωτές του 1798 και 6 του 19ου αι.
90. ΣΑΡΑΚΙΝΑ της Καλαμπάκας, στη σ. 37, με 7 αφιερωτές του 1798 και 12 του 19ου αι.
91. ΣΕΛΕΣΜΑ. Το διαλυμένο Διασελάκι της Δεσκάτης,³² στη σ. 21, με 2 αφιερωτές του 1798.

²³. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 601-602.

²⁴. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 418-419.

²⁵. Ιωάννης Αλπιάνης, «Τρία τοπωνύμια περίξ της Καλαμπάκας αρνούμενα εκ της εποχής της πελασγικής θεολατρείας», *Η Καλαμπάκα μέσα από την ιστορία της. Πρακτικά Β' Ιστορικού Συνεδρίου Καλαμπάκας*, Καλαμπάκα 2005, 382-389.

²⁶. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 599-601.

²⁷. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 444-445.

²⁸. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 457-458.

²⁹. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 466.

³⁰. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 495-496.

³¹. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 492-494.

³². Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 608-610.

92. ΣΙΝΙΤΖΑ. Η Σίν(ι)τσα, το σημερινό Τριφύλλι των Γρεβενών, στη σ. 18, με 3 αφιερωτές του 1798.
93. ΣΚΙΠΑΡΙ. Το Σκεπάρι της Καλαμπάκας, στη σ. 11, με 2 αφιερωτές του 1798.
94. ΣΚΛΙΝΙΑΣΑ. Το Στεφάνι της Καλαμπάκας, στη σ. 48, με 12 αφιερωτές του 1798.
95. ΣΚΟΤΙΝΑ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός των ανατολικών Χασίων, 10 χλμ. δυτικώς της Βερδικούσιας Ελασσόνας, στην οποία ανήκει, ύστερα από αγορά, η κτηματική περιοχή του, στη σ. 26, με 6 αφιερωτές του 1798.³³
96. ΣΜΙΑΤΖΙ. Το Ζμινιάτσι, η σημερινή Παλιουργιά της Δεσκάτης, στη σ. 20, με 21 αφιερωτές του 1798.
97. ΣΠΑΘΑΔΕΣ της Καλαμπάκας, στη σ. 30, με 14 αφιερωτές του 1798.
98. ΣΤΑΓΙΑΔΕΣ της Καλαμπάκας, στη σ. 14, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
99. ΣΤΑΓΟΙ. Η Καλαμπάκα, στις σ. 1-7, με 368 αφιερωτές του 1798 και 164 του 19ου αιώνα. Πρώτοι αναφέρονται οι αρχιερείς Αρσένιος (28.10.1688-1723),³⁴ Παρθένιος (26.10.1758-1784)³⁵ και Ιωαννίκιος.³⁶
100. ΣΤΡΟΥΤΖΙΑ. Η Πεύκη της Καλαμπάκας, στη σ. 12, με 8 αφιερωτές του 1798 και 3 του 19ου αι.
101. ΤΖΑΠΟΥΡΝΙΑ. Η Τρικοκιά των Γρεβενών, στη σ. 19, με 5 αφιερωτές του 1798.
102. ΤΖΕΡΤΖΙ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός ανάμεσα στις μονές του Αγίου Στεφάνου και της Αγίας Τριάδας των Μετεώρων,³⁷ στη σ. 29, με 59 αφιερωτές του 1798.
103. ΤΖΙΑΣΙ. Η Περιστέρα της Καλαμπάκας, στη σ. 37, με 1 αφιερωτή του 1798 και 7 του 19ου αι.
104. ΤΖΙΝΙΡΑΔΕΣ. Ο Κορυνδαλλός της Καλαμπάκας, στη σ. 12, με 1 αφιερωτή του 19ου αι.
105. ΤΖΙΟΥΓΚΡΟΥ. Το Τσουνγκουρο, ο σημερινός Άγιος Δημήτριος της Καλαμπάκας, στη σ. 11, με 9 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αι.
106. ΤΖΙΟΥΚΑ. Ο Γήλοφος της Δεσκάτης, στη σ. 25, με 20 αφιερωτές του 1798 και 5 του 19ου αι.
107. ΤΖΙΟΥΚΑ ΦΛΙΑΚΑ, νυν δε παλαιοχώριον. Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή των χωριών Αχλαδέας και Θεοτόκου της Καλαμπάκας, στη σ. 16, με 1 αφιερωτή του 1798. Το προσηγορικό Φλιάκα είναι από την τουρκική λέξη eflagan που σημαίνει βλάχος - βλαχική. Επομένως Τζιούκα Φλιάκα σημαίνει Βλαχική Τσιούκα.³⁸
108. ΤΖΙΟΥΡΤΖΙΑ. Η Αγία Παρασκευή των Τρικάλων, στη σ. 53, με 4 αφιερωτές του 1798 και 8 του 19ου αι.
109. ΤΖΙΡΑΝΑΙΟΙ. Οι Τσουραναίοι, το σημερινό Ορθοβούνι της Καλαμπάκας, στη σ. 12, με 7 αφιερωτές του 1798.
110. ΤΡΑΧΑΝΙΩΤΗ, νυν δε παλαιοχώριον. Η Αγία Τριάδα της Καλαμπάκας, στη σ. 27, με 2 αφιερωτές του 1798.
111. ΤΡΙΣΤΙΑΝΟΣ. Διαλυμένος οικισμός στην περιοχή του Καστρακίου,³⁹ στη σ. 11, με 2 αφιερωτές του 1798.
112. ΤΥΦΛΟΣΕΛΙ. Το Δροσοχώρι των Τρικάλων, στη σ. 56, χωρίς ονόματα αφιερωτών.
113. ΦΛΑΜΠΟΥΡΕΣΙ της Καλαμπάκας, στη σ. 27, με 49 αφιερωτές του 1798 και 8 του 19ου αι.
114. ΦΩΤΙΑΝΑ. Ο διαλυμένος οικισμός Χουτιάνα, στην περιοχή της Γλυκομηλιάς⁴⁰ της Καλαμπάκας, στη σ. 40, με 6 αφιερωτές του 1798 και 4 του 19ου αιώνα.
115. ΧΑΛΙΚΙ των Τρικάλων, στις σ. 48-49, με 29 αφιερωτές του 1798.
116. ΧΛΙΤΖΑΔΕΣ. Η Τρυγόνα της Καλαμπάκας, στη σ. 1, χωρίς ονόματα αφιερωτών.

³³. Η εδώ αναφορά είναι η μοναδική γνωστή, έως τώρα, του οικισμού Σκουτίνα. Στην περιοχή της σόζοντα αρκετά ερείπια οικιών, όπως μας γνώρισε ο φίλος Χρήστος Καφφές που την επισκέφθηκε το καλοκαίρι του 2011.

³⁴. Δημήτριος Γ. Καλούσιος, «Ο κώδικας της Τρίγκης: 1688-1857 (ΕΒΕ 1471)», *Θεσσαλικό Ημερολόγιο*, 51 (2007) 251.

³⁵. Δημήτριος Γ. Καλούσιος, *Ο κώδικας της Μητροπόλεως Λαρίσης. ΕΒΕ 1472: 1647-1868*, Παράρτημα 3 του *Θεσσαλικού Ημερολογίου*, Λάρισα 2009, 249.

³⁶. Στους επισκοπικούς καταλόγους δεν αναφέρεται επίσκοπος με το όνομα Ιωαννίκιος. Ίσως καταγόταν από την Καλαμπάκα και αρχιεράτενε σε κάποια, άγνωστη σε εμάς, επισκοπή.

³⁷. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 522-524.

³⁸. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 642.

³⁹. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 439-441.

⁴⁰. Βασίλης Κ. Σπανός, *ό. π.*, σ. 577-578.

ΟΙ ΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΤΩΝ ΣΤΑΓΩΝ

1. Αγίας Τριάδας των Μετεώρων, στη σ. 8, με 5 μοναχούς αφιερωτές του 1798 και 5 του 19ου αι. (ανάμεσα στους δεύτερους και μία μοναχή).
2. Αγίων Θεοδώρων της Βασιλικής Καλαμπάκας, στη σ. 35, με 1 μοναχό αφιερωτή και ένα άτομο (υπηρέτη ή δόκιμο μοναχό) του 1798 και 3 του 19ου αι. (έναν ιερομόναχο και δύο μοναχές).
3. Αγίου Νικολάου των Μετεώρων, στη σ. 10, με 1 μοναχό αφιερωτή του 1798 και 4 του 19ου αι.
4. Αγίου Στεφάνου των Μετεώρων, στη σ. 8, με 13 μοναχούς αφιερωτές του 1798 και 11 του 19ου αι.
5. Βαρλαάμι των Μετεώρων, στη σ. 9, με 5 μοναχούς αφιερωτές του 1798 και 13 του 19ου αι.
6. Βητουμά της Καλαμπάκας, στη σ. 38, με 1 μοναχό αφιερωτή του 1798 και 5 του 19ου αι. (ανάμεσα στους δεύτερους και μία μοναχή).
7. Βιτερνίκου (Νεραϊδοχωρίου) των Τρικάλων, στη σ. 59, χωρίς ονόματα μοναχών αφιερωτών.
8. Δολιανών, στην Κρασιά της Καλαμπάκας, στη σ. 51, με 1 μοναχό αφιερωτή του 19ου αι.
9. Καρυάς, στην Κρασιά της Ελασσόνας, στη σ. 23, με 8 μοναχούς αφιερωτές του 1798 και 1 του 19ου αι.
10. Λιμποχόβου, στην Παναγιά της Καλαμπάκας, στη σ. 13, χωρίς ονόματα μοναχών αφιερωτών.
11. Λιπνίτσας (Ανθούσας) Καλαμπάκας, στη σ. 49, με 1 μοναχό αφιερωτή του 19ου αι.
12. Μετέωρο, στη σ. 9, με 3 μοναχούς αφιερωτές του 1798 και 11 του 19ου αι.
13. Μπουνάσιας της Δεσκάτης, στη σ. 20, με 7 μοναχούς αφιερωτές του 19ου αι.
14. Μυροκόβου (Μυροφύλου) των Τρικάλων, στη σ. 55, χωρίς ονόματα μοναχών αφιερωτών.
15. Πιρνιαγκου, στη σ. 40, με 1 μοναχό αφιερωτή του 1798.
16. Ροσάν[ου] των Μετεώρων, στη σ. 8, χωρίς ονόματα μοναχών αφιερωτών.
17. Σιαμάδων της Καλαμπάκας, στη σ. 41, με 1 μοναχό αφιερωτή του 19ου αι.
18. Σταγιάδων της Καλαμπάκας, στη σ. 14, με 3 μοναχούς αφιερωτές του 1798 (ανάμεσα τους και μία μοναχή) και 4 του 19ου αι.
19. Υπαπαντής των Μετεώρων, στη σ. 9, με 1 μοναχό αφιερωτή του 1798.
20. Χρύσινον, στο Κλεινό της Καλαμπάκας, στη σ. 44, με 1 μοναχό αφιερωτή του 19ου αι.

II. ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΦΙΕΡΩΤΩΝ

Η πρόθεση 104 είναι ένα αξιόλογο αρχείο ονομάτων της Βορειοδυτικής Θεσσαλίας. Στις σελίδες με τους οικισμούς της Επισκοπής των Σταγών είναι καταχωρισμένα τα ονόματα 1.775 αφιερωτών του 1798, από τους οποίους 1.092 είναι άνδρες, 610 γυναίκες και 73 μοναχοί και μοναχές, καταγόμενοι από τους οικισμούς στους οποίους αναφέρονται. Επιπλέον αναφέρονται και τα ονόματα 42 μοναχών αφιερωτών στις μονές τους (από τους οποίους μία είναι μοναχή) του 1798 και 69 του 19ου αι.

Στη μελέτη μας θα ασχοληθούμε μόνο με τα ονόματα των αφιερωτών του 1798. Παρατηρώντας τα ονόματα διαπιστώνουμε ότι, και στο τέλος του 18ου αι., στους άνδρες κυριαρχούν τα ονόματα από την εκκλησιαστική παράδοση (52 στα 108), ενώ στις γυναίκες κυριαρχούν αυτά από την λαϊκή παράδοση (52 στα 126) καθώς αυτές δεν είχαν ονομαστική εορτή. Από τους 1775 αφιερωτές του 1798, μόνο 14 άνδρες και 6 γυναίκες έχουν ακατάταχτα και ξένα ονόματα, ένα ποσοστό ασήμαντο (1,127%). Μερικά από αυτά (Ζακόπη,⁴¹ Πάργος,⁴² Διέρω,⁴³ Κορομπίλια,⁴⁴ Λιούπω,⁴⁵ Μαζάντζω,⁴⁶ Πάργια⁴⁷ και Χάδρα⁴⁸) δεν τα έχουμε συναντήσει σε καμία από τις πολλές προθέσεις τις οποίες

⁴¹ Στον διαλυμένο οικισμό Τζέροτζι.

⁴² Στους βλαχόφωνους οικισμούς Κρασιά και Κότορι (Κατάφυτο).

⁴³ Στην Κόπρινα-Αύρα.

⁴⁴ Στους Σταγούς-Καλαμπάκα.

⁴⁵ Στον βλαχόφωνο Κλινοβό-Κλεινό.

⁴⁶ Στους Σταγούς-Καλαμπάκα.

⁴⁷ Στον διαλυμένο οικισμό Κλοκοβό.

⁴⁸ Στους Σταγούς-Καλαμπάκα.

εκδώσαμε έως τώρα. Για πρώτη φορά, επίσης, συναντούμε στην πρόθεση 104 τα ονόματα Ήχος,⁴⁹ Καλλίας,⁵⁰ Σκύμνος,⁵¹ Χρυσώδης,⁵² Γάλλω,⁵³ Θέτω,⁵⁴ Θυμιακή,⁵⁵ Νικηφόρα,⁵⁶ Ρώμνω⁵⁷ και Ροχίτζα.⁵⁸

Μολονότι αρκετοί οικισμοί της ορεινής περιοχής της Επισκοπής των Σταγών κατοικούνταν από βλαχόφωνους, μόνο ελάχιστα άτομα έχουν ονόματα από την βλαχική (2 Γκίνος-Γιάννης, 1 Γκούμας < Ιάκωβος, 1 Μίσιος-Μιχάλης, 1 Νίτζιος < Νίκος, 1 Σιώμος-Θωμάς, 2 Τούμος < Ντουμός < Ντουμήτρου-Δημήτρης) ή την υποκοριστική κατάληξη της βλαχικής -ούσιω των γυναικείων ονομάτων (1 Αννούσιω-Αννα, 2 Σιάνα < Μαρουσιάνα-Μαρουσιάνω-Μαρία, 1 Πούσιω < Μπούσιω < Χαραλαμπούσιω < Χαραλαμπία).

Εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι στο τέλος του 18ου αι. υπάρχουν αρκετά ονόματα της αρχαίας και της βυζαντινής εποχής: Θαυμαστός,⁵⁹ Καλλίας, Ορέστης, Σκύμνος,⁶⁰ Βρυσίδω (Βρυσής), Δάφνη, Ευφροσύνη, Κασσάνδρα, Λύμπω (Ολύμπω-Ολυμπία), Ρωξάνη, Στατήρω, Σύρω, Αλέξιος, Ανδρόνης (Ανδρόνικος), Δούκας, Θεοδόσιος, Λόγας (Λόγος < Παλαιολόγος), Πελιγρίνης,⁶¹ Συρόπουλος, Φράγκος, Αγγελίνα, Ασάνω, Βενέτω, Δούκω, Ευδοκία, Θέτω (Λογοθέτω), Κόμνω (Κομνηνή), Μαργαρώνα, Νικηφόρα, Πανώρια (Πανωραία), Πλούμ(π)ω, Πόρφω⁶² (Πορφύρα), Ραϊλίτζα, (Ραούλ-Ράλλης),⁶³ Στασηνή, Φράγκω.

Η ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

α) Τα ονόματα από την εκκλησιαστική παράδοση (53 /108)

Αβράμης. Αγγέλης. Αδάμ. Αθανάσιος. Αναστάσιος. Ανδρέας. Άνθιμος. Αντώνης. Αποστόλης. Αρσένιος. Βασίλης. Γεράσιμος. Γεώργιος. Γκούμας < Γιακούμας < Γιακούμιος < Ιάκωβος. Δημήτριος. Διονύσιος. Εμμανουήλ. Ευαγγέλης. Ευθύμιος. Ευστάθιος. Ζαχαρίας. Ηλίας. Θεόδωρος. Θεοτόκης. Θωμάς. Ιγνάτιος. Ιωακείμ. Ιωάννης. Κυριάκης. Κύρκος < Κύρικος. Κωνσταντίνος. Μάνθος < Ματθαίος. Μιχαήλ. Νικόλαος. Νύφος < Νύμφων. Παναγιώτης. Πάντος < Παντελής. Παράσχος. Παύλος. Πελιγρίμης < Πελεγρίνης < Πελεγρίνος < Περεγρίνος.⁶⁴ Πέτρος. Προφώτης < Προφήτης.⁶⁵ Σάρος < Σάρα. Σιδέρης < Ισίδωρος. Σταύρος. Στέφος. Σκύμνος. Φιλόθεος. Φωτεινός. Φώτης. Χρήστος. Χριστόδουλος. Χριστόφορος.

β) Τα ονόματα από την λαϊκή παράδοση (34/108)

⁴⁹ Στη βλαχόφωνη Κρασιά.

⁵⁰ Στους βλαχόφωνους Κουνκλαίους-Ματονέρι.

⁵¹ Στα βλαχόφωνα Βελίτζιανα-Καλλιρρόη και Δολιανά.

⁵² Στα βλαχόφωνα Κλινοβό-Κλεινό και Δολιανά.

⁵³ Στους Σταγούς-Καλαμπάκα.

⁵⁴ Στη Δεσκάτη.

⁵⁵ Στο Μαυρέλι.

⁵⁶ Στο Σμιάτζι-Παλιουργιά της Δεσκάτης.

⁵⁷ Στο βλαχόφωνο Κότορι-Κατάφυτο.

⁵⁸ Στους Σταγούς-Καλαμπάκα.

⁵⁹ Στις αρχαίες θεσσαλικές επιγραφές συναντούμε τον τύπο Θαύμαστος. Βλ. P. M. Fraser- E. Matthews, *A Lexicon of Greece Personal Names. v. III.B. Central Greece: From the Megarid to Thessaly*, The British Academy, Oxford 2000, 186.

⁶⁰ Το όνομα Σκύμνος (λιονταράκι), το οποίο φέρουν ένας κάτοικος της Βελίτσεινας (Καλλιρρόης) και ένας των Δολιανών της Καλαμπάκας, προέρχεται, μάλλον, από την *Παλαιά Διαθήκη*, στην οποία αναφέρεται αρκετές φορές, όπως μας γνώρισε ο κ. Βασίλης Μπάκας και κυρίως στους *Ψαλμούς* [16 (17), στ. 12: «ὑπέλαβόν με ὡσεὶ λέων ἔτοιμος εἰς θήραν καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρῦφοις», 103 (104), στ. 21: «σκύμνοι ὠρυόμενοι τοῦ ἄρπάσαι καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ Θεῷ βρῶσιν αὐτοῖς» κ. ἄ] και όχι από το όνομα του αρχαίου γεωγράφου Σκύμνου του Χίου.

⁶¹ Στη Δεσκάτη.

⁶² Στην Δέση.

⁶³ Στους Σταγούς-Καλαμπάκα.

⁶⁴ Ο άγιος Περεγρίνος εορτάζει στις 17 του Ιουνίου και στις 7 του Ιουλίου.

⁶⁵ Προφανώς, πρόκειται για λάθος του γραφέα.

Αγοραστός, Ακριβός, Αργύρης, Βέργος, Βρετός < Ευρετός, Γραμμένος, Διαμάντης, Δρόσος, Ζαφείρης, Ζήσης, Ήχος, Θαυμαστός < αρχ. Θαύμαστος,⁶⁶ Λουλούδης, Μαργαρίτης, Παγώνης, Παρίσης, Περιστέρης, Πόθος, Πολύζος, Πολυζώης, Πολυχρόνης, Πωλημένος, Ρίζος, Ρούσης < Ρούσος (κόκκινος), Σπήλιος, Σταμάτιος, Στέριος < Αστέριος, Τρικκάλης,⁶⁷ Τριαντάφυλλος, Φλώρος, Χαρίτος, Χρυσάνθος, Χρύσος, Χρυσώδης.

γ) Τα ονόματα από την Ιστορία (12/108)

Αλέξανδρος, Αλέξιος, Αντρώνης < Ανδρόνικος, Θεοδόσιος, Καλλίας,⁶⁸ Λόγας < Λόγος < Παλαιολόγος, Μίλιος < Αμιλίου, Ορέστης, Σίμος, Συρόπλος < Συρόπουλος, Φίλιππος, Φράγκος.

δ) Τα ονόματα από αξιώματα (2/108)

Δούκας, Κυριτζής < κύριος.

ε) Τα ξένα και ακατάταχτα ονόματα (7/108)

Ζακόπης, Κόιας, Πάργος, Στάικος, Στάιας, Στάνος < Στανήμερος < σλβ. Στανομίρ, Στόιος.

Ο ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

1) Αβράμης	1	Γούλας	1
2) Αγγέλης	4	22) Γκούμας	1
3) Αγοραστός	9	23) Γραμμένος	2
4) Αδάμ	12	24) Δημήτριος	69
Αδάμος	2	Δήμος	33
Αδάμης	1	Δημάκης	2
5) Αθανάσιος	49	Δημουλάς	1
Θανάσης	1	Μήτζιος	1
Θάνος	3	Μέτζιος	1
6) Ακριβός	4	Τούμος	2
7) Αλέξανδρος	3	25) Διαμάντης	2
Αλεξανδρής	1	26) Διονύσιος	1
8) Αλέξιος	4	27) Δούκας	3
9) Αναστάσιος	29	28) Δρόσος	1
Στάσος	3	29) Εμιμανουήλ	4
Τάσιος	1	Μανόλης	4
10) Ανδρέας	1	Μάνος	2
11) Άνθιμος	3	30) Ευαγγέλης	1
12) Αντρώνης	1	Βαγγέλης	2
13) Αντώνης	2	31) Ευθύμιος	17
14) Αποστόλης	9	Θύμιος	2
15) Αργύρης	16	32) Ευστάθιος	11
16) Αρσένιος	3	Στάθης	1
Αρσένης	3	33) Ζαφείρης	5
17) Βασίλης	8	34) Ζαχαρίας	1
18) Βέργος	1	Ζάχος	1
19) Βρετός	2	Ζαχαράκης	1
20) Γεράσιμος	1	35) Ζήσης	6
21) Γεώργιος	78	36) Ζακόπης	1
Γεωργάκης	1	Ζιακόπης	1
Γάκης	1	37) Ηλίας	1
Γέργος	7	38) Ήχος	1

⁶⁶ Στις αρχαίες θεσσαλικές επιγραφές ο Θαύμαστος αναφέρεται στις πόλεις Γυρτώνη και Λάρισα. Βλ. P. M. Fraser - E. Matthews, *ό. π.*, σ., 186.

⁶⁷ Το βαπτιστικό αυτό της Δεσκάτης σώζεται εκεί σήμερα ως επώνυμο, Τρικαλιδής.

⁶⁸ Το όνομα Καλλίας αναφέρεται πολλές φορές στις αρχαίες επιγραφές από την Βοιωτία, Φωκίδα, Μεγαρίδα και Θεσσαλία. Βλ. P. M. Fraser - E. Matthews, *ό. π.*, σ. 215-216.

39) Θαυμαστός	1	69) Πελιγρόμης	1
40) Θεοδόσιος	6	70) Περιστέρης	1
Θέος	1	71) Πέτρος	4
41) Θεόδωρος	32	72) Πόθος	1
Θόδης	2	73) Πολύζος	4
Δώρος	1	74) Πολυζώης	2
42) Θεοτόκης	2	75) Πολυχρόνης	4
43) Θωμάς	1	Χρόνης	3
Σώμος	1	76) Πωλημένος	1
44) Ιγνάτιος	1	Πούλιος	19
45) Ιωακείμ	1	77) Προφώτης	1
46) Ιωάννης	123	78) Ρίζος	22
Γιάννης	2	79) Ρούσης	1
Γκίνης	1	80) Σάρος	2
47) Καλλίας	1	81) Σιδέρης	12
48) Κόιας	1	82) Σίμος	3
49) Κυριάκης	6	83) Σκύμνος	2
Κυριακάκης	2	84) Σπήλιος	1
Κυριαζής	9	85) Στάικος	1
50) Κυρίτζης	3	86) Στάιας	2
51) Κύρκος	1	87) Σταμάτιος	2
52) Κωνσταντίνος	10	Στάμος	16
Κώνστας	38	Σταμούλης	1
53) Λόγας	1	88) Στάνος	3
54) Λουλουΐδης	1	89) Σταύρος	1
55) Μάνθος	1	90) Στέριος	14
56) Μαργαρίτης	1	91) Στέφος	5
Μάργος	1	92) Στόιος	2
57) Μίλιος	1	93) Συρόπλος	1
58) Μιχαήλ	12	94) Τρικκάλης	1
Μιγάλης	3	95) Τριαντάφυλλος	3
Μίχος	16	Τριαντάφορ	2
Μίσιος	1	Φίλος	4
59) Νικόλαος	36	96) Φίλιππος	5
Νίκος	36	97) Φιλόθεος	1
Νίτζιος	1	98) Φλώρος	1
60) Νύφος	1	99) Φράγκος	2
61) Ορέστης	1	100) Φωτεινός	1
62) Παγώνης	1	101) Φώτης	4
63) Παναγιώτης	40	Φώτζιος	1
Πάνος	1	102) Χαρίτος	2
64) Πάντος	2	103) Χρήστος	56
65) Παράσχος	4	104) Χριστόδουλος	6
66) Πάργος	3	105) Χριστόφορος	5
67) Παρίσης	1	106) Χρύσανθος	1
68) Παύλος	5	107) Χρύσος	1
		108) Χρυσώδης	2

Η ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

α) Τα ονόματα από την εκκλησιαστική παράδοση (37/126)

Αγγέλω. Αικατερίνη. Αλισάβω < Ελισάβω < Ελισάβετ. Αναστασία. Ανθίμω. Άννα. Αρσίνω < Αρσένιος. Βαρβάρα. Βασιλική. Γεωργού < Γεωργία. Γιαννού < Γιάννης. Δέσπω. Δημήτρου. Ειρήνη. Ελένη. Ευαγγελή. Ευθυμία. Ζαχάρω < Ζαχαρίας. Θανάσω < Αθανασία. Θόδω < Θεοδώρα. Κυριάκω. Κύρω. Κώστω. Λούκω < Λουκία. Μάγδω < Μαγδαληνή. Μαρία. Παράσχω. Πασχάλω. Πούσιω < Χαραλαμπούσιω < Χαραλαμπία. Σάρω < Σάρα.

Σιδέρω < Σιδέρης < Ισίδωρος. Σκεύω < Παρασκεύω < Παρασκευή. Σοφία. Σταθού. Στολίνω < Αποστολίνω < Αποστολίνα. Σωσάννα. Φωτεινή.

β) Τα ονόματα από την λαϊκή παράδοση (52/126)

Αγόρω. Ανατόλω < Ανατολή. Άνθω. Αργύρω. Αρέτω < Αρετή. Αρμένω. Ασημίνα. Αυγέρω. Αφράτη. Βαμπούλω < μεσν. βαβούλι (μπουμπούκι) < λατ. valvulus. Βενέτω (η γαλάζια). Γαλάτω. Γεράκω. Γραμμάτω. Δάφνω. Ευγένω. Ζαφείρω. Ζήσου < Ζήσης. Ζωίτζα. Καλλή. Κομπούλω. Κονδύλω. Κρεμεζία < ιταλ. cremisi (κόκκινο). Κρυστάλλω. Λουλουδά. Μαλάμω. Μελάχρω. Μελίσσω. Μήλω. Μόσχω. Ξάνθη. Παγώνα. Πανώρια. Περιστέρα. Πλούμπω < Πλούμω < μεσν. πλουμί (στολίδι). Πόρφω < Πορφύρα. Ρόιδω. Ροχίτζα < ρούχο (κόκκινο).⁶⁹ Σμαράγδω. Στάμω. Στεριάνα. Σύρω. Τριανταφυλλιά. Τρυγώνα. Φλώρω. Χάιδω. Χρυσάειδω. Χρυσάνα. Χρυσάνθη. Χρυσάφω. Χρυσή. Χρυσομάλλω.

γ) Τα ονόματα από την Ιστορία (21/126)

Αγγελίνα.⁷⁰ Αλεξάνδρα. Αλέξω < Αλεξία. Ασάνω.⁷¹ Βρυσίδω < Βρυσής. Γάλλω < Γάλλος. Ευδοκία. Ευφροσύνη. Κασσάνδρα. Κόμνω < Κομνηνή. Λύμπω < Ολύμπω. Μαργαρώνα.⁷² Νικηφόρα < Νικηφόρος. Ραϊλίτζα < Ράλλης < Ραούλ.⁷³ Ρόμνω < Ρωμνιά. Ρωξανή < Ρωξάνη. Σαλώνα < Σάλωνα. Στασηνή < Στασηνός.⁷⁴ Στατήρου < Στατήρω < Στατείρα ή από το νόμισμα στατήρας. Σύρω. Φράγκω.

δ) Τα ονόματα από αξιώματα και επαγγέλματα (10/126)

Αρχόντω. Αφέντω. Δασκάλα. Δούκου < Δούκω < Δούκας. Ζωγράφω. Θέτω < Λογοθέτω < λογοθέτης. Κυράτζω < κυράτσα < κυρά. Κυράννω. Μπεγίνα < μπέης. Σουλτάνα.

ε) Τα ξένα και ακατάταχτα ονόματα (6/126)

Διέρω. Κορομπίλια. Λιούπω. Μαζάντζω. Πάργια. Χάδρα.

Ο ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

1) Αγγελίνα	2	12) Άννα	2
2) Αγγέλω	11	Αννούσιω	1
Αγγέλου	1	Αννούσιου	1
3) Αγόρω	3	13) Αργύρω	13
4) Αικατερίνη	12	14) Αρέτω	1
Κατέρνω	1	15) Αρμένω	1
5) Αλεξάνδρα	2	16) Αρσίνω	1
6) Αλέξω	2	17) Αρχόντω	10
7) Αλισάβω	1	18) Ασάνω	1
8) Ανατόλω	2	Ασάντω	1
9) Αναστασία	1	19) Ασημίνα	8
Στάσω	5	20) Αυγέρω	1
10) Ανθίμω	1	21) Αφέντω	1
Ανθίμου	1	Αφεντριτζα	1
11) Άνθω	3	22) Αφράτη	1
Ανθούλα	1	23) Βαμπούλω	1
Ανθούλω	2	Βαμπούλω	4
Ανθίτζα	5	h24) Βαρβάρα	5

⁶⁹ Στη Δεσκάτη λέμε πως κάποιος «έγινε κόκκινος ρούχος», όταν κοκκίνισε πολύ.

⁷⁰ Από το όνομα των γυναικών των ηγεμόνων της Ηπειροθεσσαλίας Αγγέλων Δουκών Κομνηνών.

⁷¹ Από το όνομα της βουλγαρικής βασιλικής οικογένειας των Ασάν.

⁷² Από το όνομα της ηρωίδας του ιπποτικού μυθιστορήματος *Ιμπέριος και Μαργαρώνα*.

⁷³ Από το επώνυμο της βυζαντινής οικογένειας των Ραούλ-Ράλληδων.

⁷⁴ Από το επώνυμο της βυζαντινής οικογένειας των Στασηνών.

25) Βασιλική	11	66) Κύρω	3
Βάσιω	4	67) Κώστω	2
Βασίλου	1	68) Λιούπω	1
26) Βενέτω	2	69) Λούκω	1
27) Βρυσίδω	2	70) Λουλουδά	3
Βλησίδω	1	Λούδω	1
28) Γαλάτω	1	71) Λύμπω	2
29) Γάλλω	1	72) Μάγδω	5
30) Γεράκω	1	73) Μαζάντζω	1
31) Γεωργού	6	74) Μαλάμω	4
Γέργω	1	75) Μαργαρώνα	4
32) Γιαννού	10	Μαργάρω	6
Γιάννω	1	76) Μαρία	39
33) Γραμμάτω	3	Μάρω	6
34) Δασγάλα	1	Μαρούδα	3
35) Δάφνω	6	Σιάνω	2
36) Δέσπω	29	77) Μελάχρω	1
37) Δημήτρου	1	78) Μελίσσω	1
38) Διέρω	1	79) Μήλω	1
39) Δούκου	1	80) Μόσχω	1
40) Ειρήνη	4	81) Μπεγίνα	1
41) Ελένη	8	82) Νικηφόρα	1
42) Ευαγγελή	1	83) Ξάνθη	3
43) Ευγένω	2	Ξάνθω	11
Ευγενή	1	84) Παγώνα	17
44) Ευδοκία	1	85) Πανώρια	4
45) Ευθυμία	1	86) Παράσχω	2
Θυμακίη	1	87) Πάργια	1
46) Ευφροσύνη	6	88) Πασχάλω	1
Φρόσω	1	89) Περιστέρα	17
47) Ζαφείρω	4	90) Πλούμπω	1
Ζαφειρίτζα	1	91) Πόρφω	1
48) Ζαχάρω	5	92) Πούσιω	1
Ζαχαρώνα	3	93) Ραίλιτζα	1
49) Ζήσου	9	94) Ροίδω	5
50) Ζωγράφω	1	Ρόδιου	1
51) Ζωίτζα	13	95) Ρόμνω	1
52) Θανάσω	1	96) Ροχίτζα	1
53) Θέτω	1	97) Ρωξανή	2
54) Θόδω	17	98) Σαλώνα	1
55) Καλλή	6	99) Σάρω	3
Κάλλω	12	100) Σιδέρω	1
Κάλλιω	1	101) Σκεύω	1
Κάλλιου	1	102) Σμαράγδω	2
56) Κασσάνδρα	4	Σμαράιδω	1
57) Κόμνω	4	103) Σουλτάνα	1
58) Κομπούλω	3	104) Σοφία	1
Κόμπω	1	105) Σταθού	1
Κούμπω	2	106) Στάμω	10
Κούμπρω	1	Σταμούλω	6
Κούπλω	1	107) Στασινή	1
59) Κονδύλω	1	108) Στατήρου	2
Κοντύλω	1	109) Στεριάνα	1
60) Κορομπίλια	1	Στέριω	2
61) Κρεμεζία	1	110) Στολίνω	1
62) Κρυστάλλω	1	111) Σύρμω	5
63) Κυράννω	1	112) Σύρω	6
64) Κυράτζω	3	113) Σωσάννα	1
Κυρατζού	7	114) Τριανταφυλλιά	8
65) Κυριάκω	2	115) Τρυγώνα	9
Κυριακίτζα	2	Τρυγώνω	2

116) Φλώρω	1	122) Χρυσάνα	1
117) Φράγκω	5	123) Χρυσάνθη	6
118) Φωτεινή	2	124) Χρυσάφω	3
Φώτω	1	125) Χρυσή	5
119) Χάδρα	1	Χρυσίτζα	3
120) Χάιδω	11	Χρύσω	13
121) Χρυσάειδω	1	126) Χρυσομάλλω	1

ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

ΑΝΔΡΩΝ		ΓΥΝΑΙΚΩΝ	
1) Αββακούμ	1	1) Ανυσία	3
2) Αρσένιος	2	2) Άννα	1
3) Άνθιμος	4	3) Ανθμία	1
4) Αθανάσιος	1	4) Βηθλεέμ	1
5) Ανατόλιος	1	5) Γερμανή	1
6) Ακάκιος	1	6) Δαμασκηνή	4
7) Αυξέντιος	2	7) Διονυσία	1
8) Γεράσιμος	1	8) Ευγενία	3
9) Γρηγόριος	3	9) Ευθυμία	1
10) Δαμασκηνός	1	10) Ευπραξία	1
11) Δανιήλ	3	11) Ελισάβετ	1
12) Διονύσιος	2	12) Θεοκλήτη	2
13) Δοσίθεος	1	13) Θεοδοσία	1
14) Δωρόθεος	1	14) Ιουλιανή	1
15) Ευθύμιος	1	15) Κυριακή	1
16) Εφραίμ	1	16) Μαγδαληνή	1
17) Ζαχαρίας	7	17) Μπαλάσα	1
18) Θεοδόσιος	3	18) Παρθενία	2
19) Θεοφάνης	2	19) Πελαγία	2
20) Θεωνάς	1	20) Σωσάννα	1
21) Ιάκωβος	1	21) Συγκλητική	3
22) Ιγνάτιος	1	22) Φωτεινή	1
23) Ιωακείμ	1	23) Χριστοδοούλη	1
24) Ιωαννίκος	5	24) Χρυσοπηγή	2
25) Ιωάσαφ	2		
26) Ιωνάς	1		
27) Κύριλλος	1		
28) Κωνστάντιος	2		
29) Μακάριος	1		
30) Νικηφόρος	1		
31) Νικόδημος	1		
32) Νίκος	2		
33) Παΐσιος	6		
34) Παλάτιος	1		
35) Παρθέσιος	4		
36) Ρηγίνος	1		
37) Σάββας	2		
38) Στέφανος	1		
39) Τιμόθεος	1		
40) Φιλόθεος	1		
41) Χριστόφορος	2		
42) Χρύσανθος	1		